

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 84 ได้กำหนดให้รัฐต้องจัดระบบการถือครองที่ดินและการใช้ที่ดินให้แก่เกษตรกรอย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นแนวคิดในการสร้างความเป็นธรรม ขจัดความเหลื่อมล้ำผดุงความยุติธรรมและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้แก่เกษตรกรซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ โดยมีพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เป็นแม่บทในการดำเนินการกระจายที่ดินอันเป็นทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้แก่เกษตรกรผู้ยากจน ได้มีโอกาสถือครองและทำประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะเสริมสร้างให้เกษตรกรส่วนใหญ่ของประเทศสามารถพัฒนาชีวิตและเศรษฐกิจของตนขึ้นสู่ระดับมาตรฐานขั้นต่ำเพื่อก่อให้เกิดความมั่นคงในสังคมอันจะนำไปสู่การหลุดพ้นจากสภาพความยากจนและมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการปฏิรูปที่ดินประสบผลสำเร็จ พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการและวิธีการควบคุมไว้หลายประการ แต่จากการดำเนินการมาเป็นระยะเวลายาวนานกว่า 30 ปี

ปัญหาความยากจนและการไร้ซึ่งที่ดินทำกินของเกษตรกรยังคงเป็นปัญหาให้รัฐบาล
 ทุกยุคทุกสมัยต้องตามแก้ไข เนื่องจากรัฐไม่สามารถที่จะกระจายการถือครองที่ดินและ
 ลดการผูกขาดการถือครองที่ดินของเอกชนได้อย่างแท้จริง แม้มาตรา 29 แห่ง
 พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 จะให้อำนาจสำนักงานการ
 ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเวนคืนที่ดินในบริเวณที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อ
 เกษตรกรรมเห็นว่าสมควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ แต่ในทางปฏิบัติไม่
 เคยมีการนำบทบัญญัติดังกล่าวมาบังคับใช้ ดังนั้นเพื่อให้การจัดระบบการถือครองที่ดิน
 และการกระจายการถือครองที่ดินมีประสิทธิภาพจึงควรที่จะต้องนำบทบัญญัติในมาตรา 29
 มาบังคับใช้อย่างจริงจัง รวมทั้งควรที่จะยกเลิกบทบัญญัติที่ให้อำนาจรัฐมนตรีอนุญาตให้
 บุคคลที่เป็นเจ้าของที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินมีสิทธิในที่ดินได้เกินกว่า 50 ไร่ หรือ 100 ไร่
 มิฉะนั้นการเวนคืนที่ดินก็จะไม่เป็นผล และในมาตรา 39 ได้วางบทควบคุมโดยการห้าม
 เกษตรกรผู้รับโอน แบ่งแยกหรือโอนสิทธิในที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินไปยัง
 บุคคลอื่น แต่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กลับไม่สามารถควบคุมการใช้
 ประโยชน์ในที่ดินที่เกษตรกรได้รับจากการปฏิรูปที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิด
 การสูญเสียพื้นที่เกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน และนับวันปัญหาดังกล่าวจะทวีความ
 รุนแรงขึ้น ดังนั้น ควรให้โอกาสเกษตรกรที่ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินสามารถ
 จำหน่ายจ่ายโอนที่ดินไปยังบุคคลอื่นได้ เพื่อให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในที่ดิน แต่
 จะต้องมิใช่ข้อจำกัดสำหรับผู้รับโอนที่จะต้องเป็นเกษตรกรผู้ยากจนไร้ที่ดินทำกินและ
 ผู้รับโอนจะต้องทำการเกษตรในที่ดินที่รับโอนเท่านั้นเพื่อให้คงสภาพของพื้นที่ทาง
 การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินไว้ หากทำผิดเงื่อนไขจะต้องถูกสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน
 เพื่อเกษตรกรรมยึดที่ดินมาจัดให้กับเกษตรกรที่ยากจนรายอื่นต่อไปได้

Section 84 of the Constitution of the Kingdom of Thailand stipulates that the government is to suitably manage the system of land possession and land use for agriculturists, which is a concept of fair building, eliminating inequality but sustaining justice and creating economic opportunities to agriculturists, who are the major group of the nation. The Land Revolution for Agriculture Act B.E. 2518 acts as a master flag for the operation of allocation of limited land so that poor agriculturists can acquire and utilize the land. This is a fundamental factor to enhance most agriculturists of the nation to develop their living and economic status until they can reach the minimum standard, resulting in social security which leads to the escape from poverty to the better living conditions.

In order to accomplish the land revolution, the Act has identified many practices and control methods. Nonetheless, from the operation for over 30 years, the problems of poverty and landless agriculturists have still remained as the major challenges for every government. Mainly, the governments could neither allocate the land possession effectively nor absolutely reduced the monopoly of land possession of the private sector. Although Section 29 of the Act has empowered the Land Revolution Office to expropriate land for the areas deemed appropriate for the land revolution for agriculture, it has never been enforced on the practices. Consequently, to reach the purpose of the management on the system of land possession and effective land allocation, Section 29 should be strictly used for the enforcement. Moreover, the provision that has empowered the Minister to grant the land owners in the land revolution area to have the right on the land over 50 rai or 100 rai should be repealed; otherwise, the expropriation would not become effective. In Section 39, though there is a prohibition on assignment, transfer, separation of the revolved land agriculturist received to other parties, the Office of Land Revolution for Agriculture cannot control the utilization of such land effectively. This causes the loss of land for agriculture in the land revolution areas. This problem has become more and more challengeable. One suggestion is that the transfer of the land to other parties could be executed provided that the transferee shall be a poor and landless agriculturist and such agriculturist must do agriculture in the transferred land only in order to sustain the status of agricultural land in the land revolution area. Violation to the provision shall be penalized with the confiscation of the land for other poor agriculturists.